

SXEIO.FY6

25.4.1952: Η ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΚΗΡΥΣΣΕΙ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΕΙ ΟΤΙ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΘΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στην Πρώτη Εθνοσυνέλευση που συγκάλεσε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ στις **25** Απριλίου **1952** στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Νικολάου στη Λευκωσία μίλησαν διάφοροι παράγοντες και στη συνέχεια ο Αρχιεπίσκοπος είπε στους διάφορους αντιπροσώπους ότι μπορούσαν να πάρουν το λόγο αν ήθελαν.

Ωστόσο τους υπενθύμισε ότι δεν υπήρχε αρκετός χρόνος.

Από τους πρώτους πήρε το λόγο ήταν ο Γ. Γ. της ΣΕΚ Μιχαλάκης Πισσάς ο οποίος είπε σύμφωνα με την εφημερίδα "Δημοκράτης" στις **26.4.52:**

" Εγώ είμαι ωμός ρεαλιστής, χωρικός εργάτης και δε μου αρέσουν τα λογια. Χρειάζονται λεφτά για να στηθεί το εσωτερικό Μέτωπο. Ποιος δε φοβάται σήμερα να πάει φυλακή ή να υποστεί θυσίες χάριν του εθνικού αγώνα αφού κανένας δε θα κοιτ'ξει τη γυναίκα και τα παιδιά του. Η ανακίνηση των επαγγελματικών ζητημάτων του λαού είναι η αδύνατη πλευρά των εθνικοφρόνων και είναι αυτό που φέρνει σε πλεονεκτική θέση τους κομμουνιστές.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ: Φυσικά το Γραφείο Εθναρχίας κάτι έκανε στον οικονομικό τομέα. Υπήρχαν μερικά λεφτά, αλλά δεν υπήρχαν θύματα του εθνικού αγώνα.

Στη συνέχεια μίλησε ο Πολύκαρπος Ιωαννίδης, από την Κερύνεια, γραμματέας της Ιεράς Μητρόπολης Κερύνειας που εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

Α. Ουδεμία συνεργασία με τους κομμουνιστές.

Β. Οι ηγέτες του εθνικού αγώνα πρέπει να είναι ικανοί να έχουν άσπιλον παρελθόν και να είναι αδιάλλακτοι ενωτικοί.

Γ. Μ' όλο το σεβασμό που αισθάνομαι για την Εθναρχία διαφωνώ με τον από μέρους της χειρισμό του

όλου ζητήματος της λύσης. Ο χειρισμός αυτού του ζητήματος δε συμβιβάζεται με τον αδιάλλακτο ενωτικό αγώνα.

Δ. Πρέπει να κτυπήσουμε την έκκληση των ηθών. Τελευταία, ξένοι οργάνωσαν σε κάποια πόλη, χορό, και έστειλαν προσκλήσεις μόνο σε κορασίδες. Ορισμένοι οδήγησαν τις κορασίδες τους μέχρι την είσοδο του χορού και έμειναν έξω.

Ε. Να διαμαρτυρηθούμε για την ανέγερση στρατιωτικών βάσεων. Ν' απορρίψουμε τον αφελή ισχυρισμό ότι ανέγερση πολεμικών βάσεων στον τόπο δεν έχει σχέση με τον απελευθερωτικό αγώνα μας, τρανό παράδειγμα έχουμε την Αίγυπτο, όπου οι Άγγλοι δε φεύγουν, γιατί έχουν πολεμικές βάσεις στο Σουέζ.

ΣΤ. Να στείλουμε χαιρετισμό στον αιγυπτιακό λαό που αγωνίζεται για τη λευτεριά του.

Στον Πολύκαρπο Ιωαννίδη εκδότη της εφημερίδας "Εφημερίς" δεν άρεσε καθόλου η εισήγηση του δημάρχου Πάφου Γαλατόπουλου ότι ο αγώνας της Κύπρου θα ήταν μακροχρόνιος, γι' αυ ό κάλεσε το Μακάριο να αποκηρύξει σαν απαράδεκτη τη δήλωση αυτή τονίζοντας ότι στο λαό πρέπει να λέγεται ότι η ένωση είναι πλησίον.

Ο Μακάριος απάντησε σύμφωνα με την εφημερίδα "Νέα Πολιτική Επιθεώρησης" της Πάφου που εξέδιδε ο Γαλατόπουλος:

" Ο κ. Πολύκαρπος Ιωαννίδης παρεξήγησεν τους λόγους του κ. Γαλατοπούλου, καθ' ότι ο κ. Γαλατόπουλος ετόνισε, ότι όλοι ελπίζομεν ότι το ζήτημα μας θα λυθή συντόμως, αλλ' εν πάση περιπτώσει πρέπει να είμεθα έτοιμοι να αντιμετωπίσωμεν και τυχόν μακροχρόνιον αγώνα. Συνεπώς ουδεμία τοιαύτη δήλωσις χρειάζεται".

Ο Πολύκαρπος Ιωαννίδης εισηγήθηκε στη συνέχεια να γίνει ανασύνταξη των δυνάμεων του εσωτερικού μετώπου και ζήτησε εντονώτερο αγώνα κατά των Κομμουνιστών και καθορισμόν της έκτασης των σχέσεων διαφόρων κυπρίων με τους Βρετανούς.

Ο Μακάριος απάντησε ότι αρκετές από τις

εισηγήσεις του Πολύκαρπου Ιωαννίδη βρίσκονταν ήδη σε εφαρμογή, ενώ άλλες αναμένονταν να ληφθούν και εφαρμοσθούν σύντομα.

Κατά την ίδια εφημερίδα, ο Αντώνης Γεωργιάδης εκ μέρους της ΠΕΚ είπε:

"Την σαφή θέσιν και την πορείαν και τα όρια του αγώνος μας εξέθεσε σαφώς η Α. Μακαριότητα και ο δήμαρχος Πάφου "και εντός των ορίων αυτών επιβάλλεται να κινηθώμεν με σύνεσιν και περίσκεψιν. Η ΠΕΚ ήτις εκπροσωπεί τον υγεία Αγροτικών Κυπριακών πληθυσμόν, ήτο και θα είναι πάντοτε παρά το πλευρόν της Εθναρχίας εκτελεστής των αποφάσεων της".

Στη συνέχεια ο Γραμματέας της ΠΕΟΝ Τάκης Χατζηδημητρίου είπε:

" Η ΠΕΟΝ πιστεύει ότι πρέπει να εξυγιανθεί το εσωτερικό μέτωπο, γι' αυτό οι παρασημοφορημένοι και οι τιτλούχοι να κληθούν να επιστρέψουν τα παράσημα και τους τίτλους των".

Η συνέχεια της Εθνοσυνέλευσης κύλησε μέσα σε ένταση. Ο ασπισταλμένος της εφημερίδας "Νέος Δημοκράτης" που παρίστατο στη σύσκεψη έγραψε:

Ο Αρχιεπίσκοπος δοκιμάζει να κλείσει τη συζήτηση, οπότε πετιέται ο κ. ΖΟΡΠΑΣ από τη Λεμεσό. Ολοι οι ομιλητές εκτός ενός, κομίσανε γλαύκα εις Αθήνας. Πρέπει να πάρουμε αποφάσεις, θα γίουμε καταγέλαστοι, δεν ήρθαμε για ν' ακούσουμε τι έκανε η Αγγλία στα 74 χρόνια διακυβέρνησης της. Αυτά τα ξαίρουμε.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ (εξοργισμένος): Κάνε πρακτική εισήγηση.

ΖΟΡΠΑΣ: Η συνέλευση να πάρει αποφάσεις.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Οι εισηγήσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν διαφωνίες, είναι αποφάσεις. Οι άλλες θα μελετηθούν.

ΔΩΡΟΣ ΠΟΥΛΛΗΣ (φαρμακοποιός): Εμειναν εισηγήσεις αναπάντητες. Δεν πήραμε απόφαση αν θα κληθούν οι παρασημοφορημένοι να επιστρέψουν τα παράσημά τους.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Πρέπει να ρωτήσουμε τους παρασημοφορημένους αν δέχονται να τα επιστρέψουν. Γιατί αν τους καλέσουμε και αρνηθούν τότε θα μειωθεί το γόητρο μας.

Ενώ οι εργασίες της Εθνοσυνέλευσης πλησίαζαν προς το τέλος πήρε το λόγο ο παλιός ή λευκός Πολιτευτής Φειδίας Κυριακίδης και είπε στο Μακάριο ότι αν η Εθναρχία θα καλούσε το λαό σε αποχή από τις εκλογές τότε θα υπάκουε, αλλά αν καλούσε το λαό στις κάλπες και η ίδια προσπαθούσε να επιβάλει τους δημάρχους που θα ήθελε, τότε θα την περιφρονούσε.

Η φράση του Κυριακίδη θεωρήθηκε ως ύβρις για την Εθναρχία και ιδιαίτερα για το Μακάριο και όλοι ξεσηκώθηκαν και τον κάλεσαν να ανακαλέσει. Ο Κυριακίδης είπεν ότι ανακαλούσε τη φράση, αλλά ότι το νόημα των απόψεων του έμενε.

Κατά τους δημοσιογράφους ο Μακάριος το μόνο που έκαμε ήταν να εκφράσει τη λύπη του γιατί κάλεσε στην Εθνοσυνέλευση τον Κυριακίδη λέγοντας του "φταίω εγώ που σε κάλεσα".

Τα όσα είπε ο Κυριακίδης τα παρέθεσε ο ανταποκριτής του "Δημοκράτη με τις εξής φράσεις:

" Αν μας σύρετε σε αποχή από τις βουλευτικές εκλογές θα υπακούσουμε. Αν όμως μας σύρετε σε δημοτικές εκλογές θα σας περιφρονήσουμε".

Εξ άλλου ο ανταποκριτής του ΕΘΝΟΥΣ κατέγραψε αυτά που είπε ο Κυριακίδης ως εξής:

"Θα σας περιφρονήσωμεν εάν μας καλέσετε να κατέλθωμεν εις δημοτικές εκλογάς, αλλά θα υπακούσωμε όταν μας καλέσετε να απόσχωμεν από τας βουλευτικές εκλογάς".

Ο σάλος που προκλήθηκε ανάγκασε τον Κυριακίδη να διευκρινίσει τις απόψεις του και δημόσια με επιστολή του "Δημοκράτη" που δημοσιεύθηκε στις 6 Μαΐου 1952:

" Αξιότιμε κύριε,

Η περιληπτική διατύπωσις των υπ' εμού λεχθέντων εις την Εθνοσυνέλευσιν της 25ης Απριλίου εις τη εφημερίδα σας, της 26ης δεν αποδίδει ποσώς

την έννοιαν και σημασίαν των. Εις την παρούσαν μου, ο αναγνώστης σας θα εύρη την ακριβή διατύπωσιν και την πλήρη έννοιαν αυτών.

Ως είναι ήδη γνωστόν, δεν ανήκω από πολλού ούτε εις το Συμβούλιον Εθναρχίας ούτε εις τινά των Οργανώσεων- Μελών της πολιτικής Οργανώσεως των εθνικοφρόνων, ήτις υπό την σκέπην της Εθναρχίας δρα κατά τας προγραμματικές θέσεις της, και καθοδηγείται παρ' αυτής. Η θέσις μου κατά ταύτα, εν τη Εθνοσυνελεύσει εκείνη ήτο η θέσις ενός προσκεκλημένου ξένου, ο οποίος ως σιωπηλός παρατηρητής θα παρηκολούθει τας εργασίας Αυτής.

Όλα τα υπό συζήτησιν θέματα, πλην ενός αφεώρων καθαρώς ενδοσωματειακά (**Interna Corporis**) ζητήματα των εθνικοφρόνων. Εισηγήσεις λ.χ. προς αναδιοργάνωσιν του εσωτερικού μετώπου προς εξυγίανσιν της Ηγεσίας διά την μονιμοποίησιν της εθνοσυνελεύσεως δι'οργάνωσιν συστήματος τακτικών συνδρομητών διά σύστασιν ταμείου διά την καλύτεραν διεξαγωγήν του ενωτικού αγώνος εις το Εξωτερικόν, δι' επιστροφήν παρασήμερων και διορισμών παρά της υψιπίλου Ηγεσίας των Μονυέλων, κλπ ήταν θέματα καθαρώς οικογενειακά επί των οποίων ουδείς μου έπεφτε λόγος.

Το μόνον θέμα γενικωτέρου ενδιαφέροντος και σημασίας ήτο η λήψις αποφάσεων προς συνέχισιν της αδιαλλάκτου τακτικής του ελληνικού Κυπριακού λαού απέναντι του Κυριάρχου με το σύνθημα "Ενωσις και μόνον Ενωσις" και η έντονος αντίδρασις κατά παντός τυχόν επιβληθησομένου "Συντάγματος" δι' Αποχής" με σύνθημα "Μακράν από το Σύνταγμα"- Μακράν από τας κάλπας".

Η εντέχνως ελαστική και χλιαρά διατύπωσις εις ομιλίας και κείμενα του όρου ΑΠΟΧΗ προκάλεσε την επιτυχή και έγκαιρον παρέμβασιν του εθναρχικού Συμβούλου κ. Γεωργίου Μαρκίδη όστις επέτυχε τελικώς- ουχί άνευ αντιδράσεως και του σχετικού θορύβου να διατυπωθή εις τα πρακτικά της συνελεύσεως ως απόφασις αυτής ότι "Αποχήν εννοεί την ΠΑΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙ ΤΟΙΑΥΤΗΝ".

Όταν ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος ηγέρθη διά να κηρύξη την επί των εισηγητών συζήτησιν ως περατωθείσαν ο εκ Λεμεσού σύνεδρος κ. Χριστόφορος Ζορπάς, εζήτησε περαιτέρω διευκρινήσεις επί του όρου " Αποχή"-εζήτησα τότε, την άδειαν, παρά της Α. Μακαριότητος όπως δι' απλών παραδειγμάτων καθορίσω την "πλήρη έννοιαν και το περιεχόμενον του όρου Αποχή.

Ενα σύνταγμα είπα θα περιλαμβάνη, κατά φυσικοτάτην προσδοκίαν και θα παρέχει εις τον Κυπριακόν λαόν ορισμένα πολιτικά δικαιώματα και ωρισμένας πολιτικός ελευθερίας, των όρων τούτων λαμβανομένων υπό την στενή και τη συνήθη νομικήν των έννοιαν. Τα πολιτικά αύτα δικαιώματα (τα οποία θα παρέχη το σύνταγμα) θα συνίστανται εις την διά της ενασκήσεως του δικαιώματος της ψήφους, ανάδειξιν από καιρούς βουλευτών, δημοτικών αρχόντων, μελών των τοπικών συμβουλίων, αναπτύξεως των κυριωτέρων εκ των αγροτικών μας κοινοτήτων κοκ.

Υποθέσωμεν τώρα ότι μετά την εισβολη ενός οιουδήποτε συντάγματος προκηρύσσονται βουλευτικά Εκλογαί κατά τον προσεχή Οκτώβριον. Βάσει των σημερινών μας αποφάσεων εάν, η Εθναρχία μας επιβάλη ν' απόσχωμεν θα πειθαρχήσωμεν απολύτως. Εάν κατά Μάϊον του **1953**, προκηρυσσομένων δημοτικών εκλογών, η Εθναρχία μας επιβάλη "αποχην" θα πειθαρχήσωμεν τυφλώς. Εάν ακολούθως προκηρυχθούν εκλογαί δι' ανάδειξιν των αιρετών συμβοίλων διά τα συμβούλια τοπικής αναπτύξεως οι αγρόται μας οφείλουν να πειθαρχήσουν απολύτως εις την περί αποχής έκκλησιν της Εθναρχίας.

Εφόσον έως τώρα περί υποθέσεων πρόκειται, ως μου επιτραπή να κάμω και την ακόλουθον υπόθεσιν. Εάν προκηρυσσομένων βουλευτικών εκλογών, η Εθναρχία κηρύξη αποχήν, θα πειθαρχήσωμεν απολύτως εις την παραγγελίαν της. Εάν όμως προκηρυσσομένων δημοτικών εκλογών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΤΕ να μας σύρειτε που τη "μούττην" εις τας κάλπας διά να ΣΑΣ ψηφίσωμεν Δημάχους και δημοτικούς συμβούλους θα ΣΑΣ ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΩΜΕΝ".

Η τελευταία αυτή φράσις μου τελικώς παρεξηγήθη. Παρεξηγήθη δηλαδή υπό της πλειοψηφίας των συνέδρων, αφού τινές των αμέσως ή εμμέσως ενδιαφερομένων διά δημοτικές εκλογάς ΥΠΟ ΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ μου εζήτησαν φωνασκούντες και θορυβούντες να την ανακαλέσω, ως φράσιν "απρεπή" και "βαρείαν" στρεφομενην κατά της Εθναρχούσης Εκκλησίας μας, δηλαδή κατά των Μελών της Ι. Συνόδου. Δεν είχαν την αξίωσιν περί λεπτολόγου διακρίσεως περί των λεγομένων μου, από τα 600 μέλη της συνελεύσεως εκείνης. Προσεκτική όμως και ψύχραιμος εξέτασις της φράσεως μου εκείνης θα έπειθεν ότι κάθε άλλο ηδύνατο να συνταχθή από το ότι, εστρέφετο αυτή κατά των Αγ. Συνοδικών,

Η φράσις εκείνη εστρέφετο απ' ευθείας κατά των πολιτικάντηδων εκείνων, οι οποίοι στερούμενοι ιδίου πολιτικού αναστήματος, θα έθετον εαυτούς όπως, επραξαν κατ' επανάληψιν και εις το πρόσφατον παρελθόν, υπό την σκέπην και τας ευλογίας της εθναρχούσης Εκκλησίας μας διά να αντιλήσουν πολιτικήν ισχύν, από του Ράσου, διά τους υπέρ πίστεως κασι πατρίδος ιερούς αγώνας των- προς άλωσιν της... δημαρχίας. Η απόδειξις του ότι η φράσις εκείνη δεν εστρέφετο κατ' Ανωτέρων Κληρικών είναι το γεγονός ότι κατά 74 έτη της αγγλικής κατοχής δεν υπήρξε περίπτωση υποψηφιότητος ανωτέρου Κληρικού της Εκκλησίας μας προς κατάληψιν Δημοτικών αξιωμάτων. Αντιθέτως αν η φράσις μου (θα μας σύρετε που τη μούτιην εις τας κάλπας" ΘΑ ΣΑΣ ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΩΜΕΝ" ανεφέρετο εις την περίπτωσιν βουλευτικών εκλογών, θα ηδύνατο ευλόγως να εξηγηθή ως στρεφομένη κατά των αγ. συνοδικών, επειδή εις το παρελθόν οι επιφανέστατοι των αρχιερέων μας, ως ο Κύριλλος ο από Κιτίου,- ο ΚΥΡΙΛΛΑΤΣΟΣ- και ο Νικόδημος Μυλωνάς εισήλθον κατόπιν πανηγυρικής επιτυχίας των εις την Κυπριακήν Βουλήν όπου πρωτοστάτησαν εις τον απελευθερωτικόν αγώνα της πατρίδος μας.

Ο θόρυβος εν τούτοις και αι φωνασκίαι των

ενδιαφερομένων εξηκολούθουν. Τότε και εγώ "ίνα μη γίνεται πολύς θόρυβος εις το Πραιτώριον" προσεφέρθη να παράσχω όλας τα αναγκαίας εξηγήσεις και ν' ανακαλέσω εν ανάγκη και την φράσιν μου, αντικαθιστών αυτήν, δι' άλλης, εφ' όσον το νόημα των υπ' εμού λεχθέντων θα παρέμεινεν ΑΝΑΛΛΟΙΩΤΟΝ. Είπα λοιπόν: " Η φράσις μου θα Σας περιφρονήσω" δεν αναφέρεται εις πρόσωπα αλλ' εις την περιφρόνησιν μιας τυχόν τοιαύτης ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΣ. επειδή δε και η διακίνισις εκείνη δεν θεωρηθή ικανοποιητική, εδήλωσα ότι "αποσύρω την φράσιν μου", θα σας περιφρονήσωμεν και αντικαθιστώ αυτήν διά του "εάν επιχειρήσετε να μας σύρετε εις τας κάλπας διά να σας εκλέξωμεν Δημάρχους ΔΕΝ ΘΑ ΥΠΑΚΟΥΣΩΜΕΝ και το επεισόδιον εθεωρήθη λήξαν.

Είναι αληθές ότι ο Μ. Αρχιεπίσκοπος, όταν ο θόρυβος και αι φωνασκίαι έφθασαν εις την μεγαλυτέραν έντασιν των, μου είπεν ότι "αν το ήξευρα ευλογημένε, ότι θα εγένοντο όλ' αυτά, δεν θα σου επέτρεπα (να ομιλήσης προφανώς). Η Α. Μ. θα ηδύνατο, να το πράξη άνευ ουδεμιάς παρεξηγήσεως εκ μέρους μου δεδομένου ότι μου "επέτρεψε" να ομιλήσω αφού σχεδόν είχε κλείσει την συζήτησιν. Δεν είναι κατά ταύτα ακριβώς η έκρασις "δεν θα σε εκάλουν" την οποίαν ανέγραψεν η εφημερίς σας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Εκ του ευφυσστάτου εκείνου πατήματος μου, επί του άλλου των δοξομανών και κουφαλαζονων πολιτικάντηδων του τόπου μας εις το νοήμον Κοινόν, εναπόκειται να συναγάγη πού θα καταρριφθούν οι "όρκοι των και οι "λόγοι της τιμής των περί αποχής" όταν εις οιανδήποτε εκλογήν, υπό οιονδήποτε σύνταγμα, προβάλη η υποψηφιότης οιοιδήποτε άλλου πλην Αυτών.

Ευχαριστών διά την φιλοξενίαν

Διατελώ μτά τιμής

Φ.Ι. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Λεμεσός 29.4.1952

Οι εργασίες της Εθνοσυνελεύσεως έκλεισαν με ψήφισμα που διάβασε ο δήμαρχος Λευκωσίας

Θεμιστοκλής Δέρβης.

Με το ψήφισμα κηρυσσόταν η αγγλική Κυβέρνηση στην Κύπρο σαν ανεπιθύμητη και διακηρυσσόταν ο ενωτικός πόθος των Κπρίων.

Διακηρυσσόταν επίσης η απόφαση του Κυπριακού λαού να συνεχίσει τον αγώνα μέχρι να επιτευχθεί η ένωση και καλείτο η ελληνική Κυβέρνηση να αναλάβει πλήρως τον χειρισμόν του Κυπριακού και να προσφύγει στον ΟΗΕ.

Αναφερόταν στο ψήφισμα που εγκρίθηκε ομόφωνα:

"Οι υποφαινόμενοι, ανιπροσωπεύοντες τον Ελληνικόν πληθυσμόν των πόλεων και των χωρίων της Ελληνικής Κύπρου τον αποτελούντα τα **81%** του όλου πληθυσμού αυτής, συνελθόντες σήμερον εικοστήν πέμπτην Απριλίου του έτους χίλια εννεακόσια πεντήκοντα δύο, ημέραν Παρασκευήν και ώραν δεκάτην προμεσημβρινήν εν τω καθεδρικό Ναώ Αγίου Ιωάννου, εν Λευκωσία, εις Παγκύπριον Εθνικήν Συνέλευσιν, υπό την προεδρίαν του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ.Μακαρίου παρισταμένων δε και των σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Πάφου κ. Φωτίου, Κιτίου κ. Ανθίμου και Κυρηνείας κ. Κυπριανού, αποτελούντων μετά του πρώτου την Ιεράν Σύνοδον και Εθναρχίαν της Κύπρου, την κατευθύνουσαν τον ενωτικόν αγώνα του ελληνικού Κυπριακού λαού, προς την οποίαν διαδηλούμεν την πίστιν και την αφοσίωσιν ημών και αφού ηκούσαμεν τας γενομένας εισηγήσεις και μετά μακράν συζήτησιν επί του Κυπριακού προβλήματος ως τούτο εμφανίζεται μετά την επίμονον άρνησιν της Μεγάλης Βρετανίας να ικανοποιήση τους εθνικούς πόθους του ελληνικού Κυπριακού λαού, τους αδιαβλήτως διαδηλωθέντας και διά του εθνικού δημοψηφίσματος της **15ης Ιανουαρίου 1950,**

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ

1. Καταγγέλλομεν ενώπιον Θεού και ανθρώπων την αγγλικήν κατοχήν της νήσου ημών ως παντελώς ανεπιθύμητον και διακηρύττομεν άπαξ έτι ότι εμμένομεν ακλονήτως εις την αξίωσιν της Ενώσεως της Κύπρου μετά του ελευθέρου ελληνικού κράτους, του οποίου αποτελούμεν αναπόσπαστον τμήμα, καθ' ο

συνδεδεμένοι διά των αρρήκτων δεσμών κοινής καταγωγής και αίματος, γλώσσης και θρησκείας, πολιτισμού και ιστορίας, ηθών και εθίμων, κοινών πόθων και παραδόσεων,

2. Διαμαρτυρόμεθα εντόνως διά την διατήρησιν καθεστώτος δουλείας την νήσον ημών, την διακριθείσαν διά τον λαμπρόν και μακρόν επί χιλιετηρίδας πολιτισμόν αυτής, δουλείας περιβαλλομένης εις ημάς υπό κράτους διακηρύξαντος εις δύο πολέμους πίστιν επί το ιδεώδες της παγκοσμίου ελευθερίας και συνυπογράψαντος μετά των λοιπών ελευθέρων λαών τον χάρτην του ατλαντικού και την διακήρυξιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

3. Διακηρύττομεν την απόφασιν ημών να συνεχίσωμεν εντόνως τον εθνικόν ημών αγώνα, έως ότου κάμψωμεν την αντίστασιν της κατεχούσης ημάς Δυνάμεως και αποκτήσωμεν την ελευθερίαν διά της Ενώσεως μετά της μητρός Ελλάδος.

4. Καλούμεν την ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως αναλάβη πλήρως τον χειρισμόν του Κυπριακού ζητήματος και προσφύγη εν ανάγκη εις την λύσιν αυτού διά του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

5. Υποβάλλομεν θερμοτάτην έκκλησιν προς τον αδελφόν Ελληνικόν λαόν, τό τε της ελευθερίας Πατρίδος και τον εν διασπορά να συναρωγήση παρά τη ελληνική Κυβερνήσει, πάση δυνάμει, προς άμεσον πραγμάτωσιν της προ αυτή εκκλήσεως ημών.

6. Απευθύνομεν θερμοτάτην έκκλησιν προς τε τας παγκοσμίους και τας κατά τόπους οργανώσεις καθώς και τους διανοούμενους όλου του κόσμου να συμπαραστατήσωσι μεθ' ημών προς ικανοποίησιν της δικαίας αξιώσεως του Κυπριακού λαού επί τη βάσει της αρχής της αυτοδιαθέσεως.

7. Αποκηρύττομεν πάντα νόθον λύσιν του Κυπριακού ζητήματος και οιασδήποτε προσφοράν προτεινόμενην υπό μορφήν συντάγματος ή πολιτικών ψευδοελευθεριών και αντικατάστασιν του υψίστου και απολύτου δικαιώματος της ελευθερίας και αναλαμβάνομεν να ασκήσωμεν πάντα την επιρροήν μας εναντίον οιασδήποτε τάσεως υποκινουμένης προς

επιζήτησιν ή και αποδοχή οιοδήποτε σχεδίου συντάγματος και διακηρύττομεν ως σύνθημα μας το "Μακράν από συντάγματα και μακράν από τας κάλπας".

8. Πεποίθαμεν ότι το πνεύμα της δικαιοσύνης το οποίον κατευθύνει τας ενεργείας και πράξεις τους εις αρραγή Οργανισμόν ελευθέρων εθνών ετοιμών και προθύμων να κατοχυρώσωσι τούτο διά νέων θυσιών αιμάτων, θα υπερισχύση τελικώς και εις την δικαιοτάτην υπόθεσιν του ελληνικού Κυπριακού λαού και ότι η ελευθερία θα επιστεγάση τους συνεχείς αγώνας ημών.

9. Αποφασίζομεν όπως αντίγραφα του παρόντος ψηφίσματος διαβιβασθώσιν υπό της Εθναρχίας Κύπρου προς την ελληνικήν Κυβέρνησιν, την Βουλήν των Ελλήνων, την Κυβέρνησιν της Μεγαλης Βρεττανίας, τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών και τας επιτροπάς κυπριακού αγώνος εν τω εξωτερικώ.

Εν Λευκωσία τη 25η Απριλίου 1952.

Η πρώτη Εθνοσυνέλευση έγινε μέσα σε μια περίοδο όπου οι Αγγλοι παρουσιάζονταν πρόθυμοι να υποβάλουν νέες συνταγματικές προτάσεις, ενώ η Ελλάδα και η Τουρκία είχαν προχωρήσει σε μεγάλη προσέγγιση έπειτα από την ένταξη τους στο NATO.

Με το σάλο που δηξιουργήθηκε κατά την εθνοσυνέλευση και αργότερα στον τύπο σχετικά με τη θέση της Εθναρχίας για τις επαφές με τους Αγγλους κυριάρχους η Εθναρχία διευκρίνισε στις 30 Μαΐου ότι ίσχυε η προηγούμενη θέση περί αποχής από συνεργασία με τους Αγγλους:

" Υπενθυμίζεται εις τον ελληνικόν Κυπριακόν λαόν, η απόφασις του Εθναρχικού Συμβουλίου και της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, η άλλοτε ανακοινωθείσα καθ' ην η συμμετοχή του λαού ή και απλή παρακολούθησις υπ' αυτού Κυβερνητικών τελετών και η αποδοχή προσκλήσεως εις δεξιώσεις, κυβερνητικών Λειτουργών απάδει προς την εθνικήν ημών αξιοπρέπειαν και δεν συμβιβάζεται προς τον εθνικόν ημών αγώνα, τον οποίον ο λαός ηγουμένης της εθναρχούσης Εκκλησίας αυτού διεξάγει προς εθνικήν του αποκατάστασιν".